

Hallituksen esitys Eduskunnalle muutoksista vuoden 1990 tulo- ja menoarvioon

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 1990 lisämenoarvioksi.

Suhdanteet heikkenevät tämän vuoden lopulla; kokonaistuotannon kasvu hidastuu 2—3 prosenttiin, mutta työllisyystilanne säilyy silti hyvänä. Kasvu perustuu kotimaiseen kulutukseen sekä syksyyn asti mm. vilkkaaseen rakentamiseen.

Talouden tasapainottomuuksien vaikeutuksen vuoksi valtiontalouden sinänsä hyvä rahoitusasema ei anna finanssipoliittista liikumatilaa. Menojen lisäyspaineiden tehokas hillintä on tarpeen tähän asti toteutettujen toimenpiteiden ohella. Kuluvan vuoden tiukkaan finanssipolitiikkaan vaikuttavat valtiontalouden ylijäämäisyys, rakennusvero ja eläkerahastoinnin edistäminen.

Vaihtotaseen alijäämän kasvun supistamiseksi on välttämätöntä säilyttää valtiontalouden rahoitusylijäämä myös ensi vuonna nykytasollaan ja hidastaa valtion menojen kasvua. Tästä syystä annettava lisämenoarvioesitykseen sisältyy yhteensä 321 milj. markan suuruiset varsinaisten menojen vähentämistoimenpiteet.

Tammikuussa hyväksytty talous- ja tulo- poliittinen kokonaisratkaisu luo edellytyksiä talouden tasapainottomuuksien asteittaiselle korjaamiselle. Nyt annettava lisämenoarvioesitys sisältää syntyneen tulopoliittisen kokonaisratkaisun edellyttämistä toimenpiteistä aiheutuvat menojen ja tulojen muutokset. Näitä toimenpiteitä ovat vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksun ja yksityisen sektorin työnantajan sairausvakuutusmaksun korotuksen poistaminen, työttömyysturvan peruspäivärahan korottaminen 1.7.1990 lukien 2 markalla sekä ennakonpidätysten kiristämisestä luopuminen.

Menojen lisäyksestä 2 048 milj. mk johtuu edellä mainitusta sairausvakuutus- ja kansaneläkevakuutusmaksun korotusten peruuttamisesta.

Valtiontalouden budjetointimenettelyä kehitetään edelleen niin, että lisämenoarvio-

esityksen antamisesta eduskunnan keväätistuntokaudella voidaan kokonaan luopua.

Tässä lisämenoarvioesityksessä myönnetään menoihin lisäystä kaikkiaan 3 779 milj. mk. Menojen vähennykset ja valtionvelan nettokuoletukset mukaan lukien nettovähennys on 2 300 milj. mk.

Pääluokittain tarkasteltuna myönnetään eniten lisäystä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan menoihin 2 120 milj. mk ja maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan menoihin 1 097 milj. mk.

Seuraavassa perustellaan hallinnonaloittain tärkeimpiä tähän lisämenoarvioesitykseen sisältyviä muutoksia.

Ulkoasiainministeriön hallinnonala. Itä-Euroopan maita avustetaan yhteensä 59 milj. markalla.

Suomalaisten YK-valvontajoukkojen menoihin myönnetään lisäystä kaikkiaan noin 89 milj. mk, josta 21 milj. mk puolustusministeriön hallinnonosalalle.

Sisäasiainministeriön hallinnonala. Super Puma -helikopterin hankintaan myönnetään 20 milj. mk.

Puolustusministeriön hallinnonala. Puolustusmateriaalihankinnoista vähennetään 50 milj. mk.

Valtiovarainministeriön hallinnonala. Suomen maksuosuuteen Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön pääomasta sekä osuuteen Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin osakepääoman maksamisesta myönnetään yhteensä 43 milj. mk.

Opetusministeriön hallinnonala. Avustuksena Helsingin kulttuuritalon peruskorjaukseen myönnetään 5 milj. mk.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala. Maataloustuotteiden hintatukeen myönnetään lisäystä yhteensä 558 milj. mk kevään maataloustulosopimuksen mukaisesti.

Maataloustuotteiden vientitukeen myönnetään 350 milj. mk lähinnä viljan ja maitotaloustuotteiden vientiä varten.

Maatalouden tasapainottamismenoihin

myönnetään lisäystä 60 milj. mk kevään maataloustulosopimuksen mukaisesti.

Turkisinahkojen väliaikaiseen hintatukeen myönnetään 110 milj. mk.

Siirtoa maatilatalouden kehittämisrahaan vähennetään 70 milj. mk.

Liikenneministeriön hallinnonala. Teiden tekemiseen myönnetään lisäystä 12 milj. mk.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tutkimusreaktorin osalta myönnetään ydinjätehuoltomaksun maksamiseen noin 11 milj. mk.

Teollisuuden tuotekehityslainoista, avustuksista energiainvestointeihin ja viennin edistämisavustuksista vähennetään yhteensä 41 milj. mk.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala. Tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun liittyen valtion osuuteen sairausvakuutuslaista johtuvista menoista myönnetään lisäystä 500 milj. mk ja valtion osuuteen kansaneläkelaista johtuvista menoista lisäystä 1 548 milj. mk.

Ylimääräisen rintamalisän määrä korotetaan 17,5 prosenttiin maksettavan kansaneläkkeen lisäosan määrästä, mikä edellyttää 42 milj. markan lisämäärärahan myöntämistä. Lisäksi valtionapuun rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan myönnetään lisäystä 12 milj. mk.

Työministeriön hallinnonala. Yritysten työllistämistuen korotuksen johdosta valtion-

apuun työttömyyden lieventämiseen myönnetään lisäystä 13,5 milj. mk.

Valtionosuudesta kunnille ja kuntainliitoille työttömyyden lieventämiseen vähennetään 120 milj. mk.

Ympäristöministeriön hallinnonala. Asumistukeen myönnetään lisäystä 100 milj. mk.

Vuokra-asuntojen korkotukilainojen hyväksymisvaltuutta lisätään 100 milj. mk. Asunto-olojen kehittämisrahaston lainavaltuutta lisätään 140 milj. mk mm. valtion lainan sijasta myönnettävän korkotukilainan ehtojen parantamisen johdosta.

Valtionvelka. Vuoden 1990 bruttolainanotto nousee olennaisesti arvioitua suuremmaksi. Tähän ovat keskeisesti vaikuttaneet tuloverotuksen ennakonpidätysperusteisiin tehdyt muutokset sekä muutokset työnantajien ja vakuutettujen sosiaalivakuutusmaksuissa. Edellä mainitusta syystä valtionvelan nettokuoletukset supistuvat 5 758 milj. markalla.

Tulot. Tuloja arvioidaan kertyvän 2 300 milj. mk tulo- ja menoarvioon merkittyä vähemmän. Tulo- ja varallisuusveroa arvioidaan kertyvän 2 200 milj. mk arvioitua vähemmän ennakonpidätysperusteiden alentamisen johdosta, mikä liittyi talous- ja tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun. Auto- ja moottoripyöräveroa arvioidaan kertyvän 100 milj. mk arvioitua vähemmän pakokaasupäästöjä koskevan ajoneuvoasetuksen muutoksen johdosta.

Nyt myönnettyjen menojen muutokset jakautuvat eri pääluokittain seuraavasti:

Pääloukka		mk
24.	Ulkoasiainministeriön hallinnonala	162 972 000
26.	Sisäasiainministeriön hallinnonala	20 000 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	— 38 600 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	68 550 000
29.	Opetusministeriön hallinnonala	14 100 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	996 600 000
31.	Liikenneministeriön hallinnonala	32 400 000
32.	Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	— 27 679 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	2 120 000 000
34.	Työministeriön hallinnonala	— 106 500 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	105 950 000
36.	Valtionvelka	— 5 648 000 000
Yhteensä		— 2 300 207 000

Tasapainotus. Tämän lisämenoarvioesityksen hyväksymisen jälkeen olisivat valtion tulojen ja menojen budjetoidut määrät seuraavat:

	Tulot mk	Menot mk
Varsinainen tulo- ja menoarvio	141 611 232 000	141 609 159 900
Lisämenoarvio	— 2 300 000 000	— 2 300 207 000
Yhteensä	139 311 232 000	139 308 952 900

Seuraavassa perustellaan yksityiskohtaisemmin niitä muutoksia, joita ehdotetaan tulo- ja menoarvioon tehtäväksi.

TULOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. *Tulo- ja varallisuusvero*
Momentin tuloarviota vähennetään
2 200 000 000 mk.

Selvitysosa: Eduskunta on hyväksynyt lain tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta sekä lain vuodelta 1990 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista annetun lain 5 a §:n muuttamisesta. Edellä todetun johdosta mo-

mentin tuloarvion arvioidaan jäävän
2 200 000 000 mk tuloarvioon merkittyä pienemmäksi.

1990 lisämenoarvio.....	—2 200 000 000
1990 tuloarvio	41 500 000 000
1989 tuloarvio	35 175 000 000
1989 II lisämenoarvio	3 025 000 000
1988 tilinpäätös	34 498 155 252

10. Muut verot

03. *Auto- ja moottoripyörävero*
Momentin tuloarviota vähennetään
100 000 000 mk.

Selvitysosa: Hallitus on muuttanut ajoneuvoasetuksen pakokaasupäästöihin liittyviä määräyksiä, minkä johdosta auto- ja moottoripyöräveron tuoton arvioidaan vuonna

1990 jäävän 100 000 000 mk tuloarvioon merkittyä pienemmäksi.

1990 lisämenoarvio.....	— 100 000 000
1990 tuloarvio	6 540 000 000
1989 tuloarvio	4 745 000 000
1989 II lisämenoarvio.....	1 055 000 000
1988 tilinpäätös.....	4 859 495 261

MENOT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 534 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Perus- ja sopimuspalkkaisten virkamies-	
ten palkkaukset	197 600
Työsopimussuhteisten henkilöiden palk-	
kaukset	68 300
Muut palkat ja palkkiot	268 100
Yhteensä	534 000

Windhoekin (Namibia) suurlähetystön perustamisen johdosta ulkoasiainhallintoon voidaan 1.4.1990 lukien perustaa yhtenäisvirka-järjestelmän yleisuraan kuuluva ulko-asiainneuvoksen virka (A 28).

Työsopimussuhteisten henkilöiden palkkauksiin myönnetään lisäystä 68 300 mk neljän henkilön palkkaamiseksi Windhoekin suurlähetystöön toimisto- ja taloudenhoito-tehtäviä varten.

1990 lisämenoarvio	534 000
1990 menoarvio	378 005 000
1989 menoarvio	364 801 000
1988 tilinpäätös	341 571 560

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 11 000 000 mk. Momentin määrärahaa saa käyttää myös

eri hallinnonaloilla tapahtuvan käännöstyön rahoittamiseen sekä tähän liittyvään tilapäisen työvoiman palkkaamiseen.

Selvitysosa: EES-sopimuksen hyväksyminen Suomessa edellyttää Euroopan Yhteisön normiston suomentamista. Kysymyksessä on erittäin laaja tekstimäärä, jonka kääntämiseen eri ministeriöiden ja virastojen menoarviossa ei ole varauduttu.

1990 lisämenoarvio	11 000 000
1990 menoarvio	210 583 000
1989 menoarvio	197 025 000
1989 II lisämenoarvio	1 250 000
1988 tilinpäätös	156 659 302

87. *Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 25 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisäystarve aiheutuu Pariisin suurlähettilään virka-asunnon hankinnasta.

1990 lisämenoarvio	25 000 000
1990 menoarvio	32 000 000
1989 menoarvio	36 400 000
1989 II lisämenoarvio	36 000 000
1988 tilinpäätös	42 000 000

50. Itä-Euroopan maiden avustaminen

Selvitysosa: Itä-Euroopan viimeaikaiset tapahtumat edellyttävät Suomen osallistumista alueen eri maiden kehityksen tukemiseen. Itä-Euroopan maiden avustaminen on nähty tarkoituksenmukaiseksi budjetoida omaksi luvuksi.

66. Puolan avustaminen (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 53 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää elintarvikkeiden toimittamisesta Puolalle sekä Puolan vakautusrahaston perustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Suomi ja Puola ovat neuvotelleet elintarvikkeiden toimittamisesta Puolalle 33 000 000 markan arvosta. Elintarvikkeiden myynnistä saatavilla tuloilla on tarkoitus perustaa rahasto, jota käytettäisiin Suomen ja Puolan välisiin energiansäästö- ja ympäristöyhteistyöhankkeisiin. Elintarvikkeiden vientituki ei sisälly edellä tarkoitettuun avustukseen.

Puolan vakautusrahasto on osa läntisten teollisuusmaiden Itä-Euroopan maihin suuntautuvaa taloudellista avustustoimintaa. Se on sidoksissa Puolan ja Kansainvälisen valuuttarahaston väliseen sopimukseen taloudellisesta sopeutusohjelmasta ja sitä tukevasta

luotonannosta. Talousohjelmalla pyritään ensi vaiheessa inflaation pysäyttämiseen, maan valuutan zlotyn aseman vakauttamiseen ja budjettivajauksen alentamiseen osana maan taloudellisen järjestelmän muuttamista. Rahasto muodostaisi Puolan käytettävissä olevan sitomattoman varannon, jota tarvittaessa voitaisiin käyttää maan omien valuutareservien rinnalla zlotyn kurssin tukemiseksi valuuttamarkkinoilla. Kansainvälinen valuuttarahasto seuraisi rahaston varojen käyttöä. Rahastoa koskeva yleissopimus on valmistumassa ja sille asetettu 1 miljardin dollarin tavoite on maksulupauksina jo saavutettu. Määrärahasta on tarkoitus käyttää edellä olevaan tarkoitukseen 20 000 000 mk.

1990 lisämenoarvio 53 000 000

69. Humanitaarinen apu Romanian (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää katastrofiapuna Romanianla hätätilan uhrien avustamisesta aiheutuneiden menojen maksamiseen.

1990 lisämenoarvio 6 000 000

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. Suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenot (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 67 438 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvatehtäviin Lähi-Itään Golanille ja Libanoniin asetettujen suomalaisten valvontajoukkojen ja Kyprokselle asetetun suomalaisen osaston palkkaus-, päiväraha-, erityispäiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen maksamiseen.

Siinä tapauksessa, että Suomen hallitukselle esitetään pyyntö uuden valvontajoukon lähettämisestä Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistehtäviin ja Suomen hallitus päättää valvontajoukon asettamisesta, uuden valvontajoukon aiheuttamiin menoihin voidaan käyttää tässä lisämenoarviossa tälle momentille myönnettyjä määrärahoja.

Käyttösuunnitelma:	mk
Suomalainen osasto Kyproksella	541 000
Suomalainen valvontajoukko Golanilla	27 310 000
Suomalainen valvontajoukko Libanonissa	35 700 000
Vaihtohenkilöstön koulutusmenot	3 887 000
Yhteensä	67 438 000

Selvitysosa: Suomi on asettanut Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistehtäviin Lähi-Itään ja Kyprokselle yhteensä lähes 1 000 miestä. Suomalaisten valvontajoukkojen vahvuudet ovat Golanilla 411 henkilöä ja Libanonissa 543 henkilöä. Kyproksella palvelevan osaston vahvuus on 7 henkilöä.

Suomen hallitus jatkaa edelleen toimenpiteitä rauhanturvatoiminnasta Suomelle aiheutuvien kulujen korvaamiseksi maallemme sii-

nä laajuudessa kuin Yhdistyneet Kansakunnat on korvausten yleisperusteluista päättänyt.

Suomalaisten valvontajoukkojen määrärahojen budjetointimenettelyä on selostettu luvun 27.30 selvitysosassa.

1990 lisämenoarvio	67 438 000
1989 I lisämenoarvio	152 400 000
1989 II lisämenoarvio	105 525 000
1988 tilinpäätös	124 474 000

27. Kansainväliseen yhteistyöhön Suomessa liittyvät menot (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että momentin määrärahaa saa käyttää myös arktisesta ympäristökokouksesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1990 menoarvio	5 799 000
1989 menoarvio	5 755 000
1988 tilinpäätös	7 646 175

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

90. Rajavartiolaitos

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 mk. Rajavartiolaitos oikeutetaan tilaamaan enintään 59 000 000 mk maksava Super Puma-helikopteri valvontavarustein. Valtuuden käytöstä saa valtiolle aiheutua menoja vuonna 1990 enintään 20 000 000 mk ja vuosina 1991—92 yhteensä 39 000 000 mk sekä lisäksi indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuvat hankintasopimuksen mukaiset menot.

Selvitysosa: Aikaisemmin hankittujen kah-

den helikopterin kaupan yhteydessä tehtiin optio, jonka voimassaolo päättyy huhtikuun 1990 aikana. Tämän option mukainen kolmannen Super Puma-helikopterin hankinta on noin 5 milj. mk edullisempi kuin ilman optiota.

1990 lisämenoarvio	20 000 000
1990 menoarvio	82 900 000
1989 menoarvio	79 900 000
1989 II lisämenoarvio	1 050 000
1988 tilinpäätös	88 599 595

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

14. Asevelvollisten ylläpitomenot

02. Päivärahat ja reserviläispalkat (arvio-määräraha)

Momentilta vähennetään 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Tarkoituksena on vähentää kertausharjoitusten määrää.

1990 lisämenoarvio	—10 000 000
1990 menoarvio	238 905 000
1989 menoarvio	211 200 000
1988 tilinpäätös	205 242 546

25. Puolustusmateriaalin hankinta- ja käyttömenot

16. *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 50 000 000 mk.

Momentin perustelujen kohtaa b) muutetaan siten, että valtuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 1990 loppuun mennessä 74 000 000 mk, vuoden 1991 loppuun mennessä 190 000 000 mk, vuoden 1992 loppuun mennessä 290 000 000 mk, vuoden 1993 loppuun mennessä 410 000 000 mk ja vuoden 1994 loppuun mennessä

567 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteissa mainitusta aikaisemmista tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamista varten varatusta enintään 1 905 000 000 markan määrärahasta vähennetään 35 000 000 mk.

1990 lisämenoarvio	— 50 000 000
1990 menoarvio	2 380 000 000
1989 menoarvio	2 113 400 000
1988 tilinpäätös	2 000 500 000

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta

Selvitysosa: Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain (514/84) 4 §:n (muutettu 18/87) mukaan suomalaisten valvontajoukkojen määrärahat budjetoidaan ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa. Ulkoasiainministeriön pääluokassa momentilla 24.99.22 budjetoidaan määrärahat suomalaisten valvontajoukkojen ylläpito-menoihin ja puolustusministeriön pääluokassa tämän luvun momentilla 22 suomalaisten valvontajoukkojen hallinto- ja varustamismenoihin.

22. *Suomalaisten valvontajoukkojen hallinto- ja varustamismenot* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 21 400 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistehtäviin Lähi-Itään Golanille ja Libanoniin asetettujen suomalaisten valvontajoukkojen ja Kyprokselle asetetun suomalaisen osaston palkkaus-, terveydenhoito-, kuljetus-, varustamis-, huol-

to-, edustus- ja hallintomenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 18 henkilön palkkaamiseen pysyväisluonteisiin tehtäviin.

Siinä tapauksessa, että Suomen hallitukselle esitetään pyyntö uuden valvontajoukon lähettämisestä Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistehtäviin ja Suomen hallitus päättää valvontajoukon asettamisesta, uuden valvontajoukon aiheuttamiin menoihin voidaan käyttää tässä lisämenoarviossa tälle momentille myönnettyjä määrärahoja.

Selvitysosa: Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon 6 150 000 mk kotimaisten panssaroitujen miehistökuljetusvaunujen hankkimiseksi Golanilla toimivan valvontajoukon käyttöön.

1990 lisämenoarvio	21 400 000
1989 I lisämenoarvio	74 920 000
1989 II lisämenoarvio	27 450 000
1988 tilinpäätös	31 660 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Valtiovarainministeriö

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Vero-osaston kansainvälisten asiain toiminnan tehostamiseen ja uudelleenjärjestelyihin liittyen perustetaan 1.9.1990 lukien sopimus-palkkainen finanssineuvoksen virka (S 29). Vastaavasti lakkautetaan samasta ajankoh-

dasta lukien hallitusneuvoksen, toimistopääl-likkönä virka (A 29). Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1990 menoarvio	60 363 000
1989 menoarvio	54 925 000
1988 tilinpäätös	50 191 377

50. Suomen rahapaja

29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 850 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu rahapajan toimitilojen LVI- ja sähkö-asennustöiden kustannusarvion ylittymisestä.

1990 lisämenoarvio	850 000
1990 menoarvio	6 900 000
1989 menoarvio	4 847 000
1988 tilinpäätös	4 953 635

64. Eräät valtion kiinteistömenot

75. Perusparannukset (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1990 saa tehdä käynnissä oleviin töihin liittyviä sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja myöhempinä vuosina enintään 69 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Eri virastojen tilajärjestelyistä

ja muista syistä töiden ajoitusta on jouduttu muuttamaan. Valtuuden käytöstä arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 60 000 000 mk vuonna 1991 ja 9 000 000 mk vuonna 1992.

1990 menoarvio	93 000 000
1989 menoarvio	88 500 000
1988 tilinpäätös	87 000 000

80. Hallinnon uudistaminen ja eräät henkilöstöhallinnon tukitoimet

22. Valtion henkilöstön uudelleensijoituksen ja työkyvyn edistäminen (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää työkyvyn edistämiseen myös valtion liikelaitoksissa vuoden 1990 aikana. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Virastojen ja laitosten kuntoutuksesta on sovittu osana virka- ja työehtosopimusta. Laskentaperusteena on tällöin ol-

lut valtion koko henkilöstö. Momentin perustelujen muutoksella turvataan siirtymävaiheessa uusimuotoisiksi liikelaitoksiksi muutuneiden laitosten virka- ja työehtosopimuksessa sovitun kuntoutusmäärärahaosuuden käyttö. Osuudeksi on arvioitu 1 000 000 mk vuonna 1990.

1990 menoarvio	11 000 000
1989 menoarvio	11 000 000

84. Pohjoismaiset rahoituslaitokset

Selvitysosa: Luvun nimike on muutettu.

68. Suomen maksuosuus Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön pääomasta (arvio-määräraha)

Momentille myönnetään 6 700 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön peruspääoman Suomen vuonna 1990 suoritettavan ensimmäisen 1 234 000 SDR:n määräisen osuuden maksamiseen.

Selvitysosa: Pohjoismaiden ministerineuvosto on maaliskuun alussa päättänyt Poh-

joismaiden Ympäristörahoitusyhtiön perustamisesta. Yhtiön tarkoituksena on edistää Pohjoismaiden kannalta merkityksellisiä ympäristöinvestointeja Itä-Euroopassa sekä rahoittaa yhteistyöyrityksiä näissä maissa. Ympäristörahoitusyhtiön peruspääoma on 36 000 000 SDR:ää, jonka jäsenmaat maksavat kuudessa erässä vuosina 1990—1995. Suomen osuus peruspääomasta on 7 400 000 SDR:ää, ja ensimmäinen erä tulee suorittaa 1.10.1990 mennessä.

1990 lisämenoarvio 6 700 000

86. Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki

66. Suomen osuus Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin osakepääoman maksamisesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 36 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin peruspääomasta Suomelle tulevan osuuden vuonna 1990 suoritettavan ensimmäisen maksuerän maksamiseen.

Selvitysosa: Neuvottelut Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin perustamisesta ovat meneillään tavoitteena pankin perustamissopimuksen allekirjoittaminen kuluvan vuoden kevään aikana. Pankin tarkoituksena olisi tukea Itä-Euroopan maiden taloudellista uudistusta ja muutosta kohti markkinatalousjärjestelmää. Se täydentäisi Kansainvälisen valuuttarahaston ja Maailmanpankin toimin-

taa tukemalla erityisesti tuotannollisia investointeja näissä maissa.

Pankin peruspääoman määräksi on ehdotettu 10 mrd. ECUa eli noin 48 mrd mk, josta maksettavan pääoman osuus olisi enintään 30 % lopun jäädessä jäsenten vastuuna pankin takuupohjan laajentamiseen. Edellyttäen, että Suomen osuudeksi pankin peruspääomasta tulee 1,25 %, tulisi Suomen merkittäväksi pankin osakkeita 125 milj. ECU:n eli noin 600 milj. markan arvosta, josta maksettavan pääoman osuus olisi noin 180 milj. mk. Merkintä toteutettaisiin 60 päivän sisällä sopimuksen voimaantumisesta ja maksut suoritettaisiin vuosina 1990—1994 siten, että vuosittain maksettava määrä olisi enintään 36 milj. mk.

1990 lisämenoarvio 36 000 000

94. Valtion ravitsemiskeskus

82. Valtion lainat ravitsemiskeskuslaille

Valtion ravitsemiskeskuslaille vuonna 1989 myönnettyä 13 000 000 markan lainaa ei peritä takaisin, vaan käytetään loma-ajan palkkojen ja lomakorvausten kattamiseen. Loma-ajan palkkojen ja lomakorvausten kattamiseksi voidaan laitoksen muusta omasta pääomasta käyttää 4 789 439 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä määrärahaa.

Selvitysosa: Laina myönnettiin vuonna

1988 aiheutuneiden lomaoikeuskustannusten rahoittamiseen vuonna 1989. Lainajärjestelyn avulla pyrittiin siihen, ettei kertaalleen katettuja lomaoikeuskustannuksia tarvitse uudelleen sisällyttää ateriahintoihin vuonna 1989. Jotta hinnan korotusvaikutus poistetaan myös myöhempien vuosien osalta, ehdotetaan, että lainaa ei tarvitsisi maksaa takaisin.

1990 lisämenoarvio —

1989 menoarvio 13 000 000

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot

62. *Palautettavien vientitalletusten korko* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 25 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää talletusvelvollisille palautettavien vientitalletusten korkojen maksamiseen.

Selvitysosa: Suomen Pankin valtiolle makamat korot kertyvät momentille 13.01.07.

1990 lisämenoarvio	25 000 000
1988 tilinpäätös	12 000 000

Pääluokka 29**OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. Opetusministeriö**

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Perustetaan 1.6.1990 lukien ministeriön yhteisiksi viroiksi hallitusneuvoksen virka (A 28) ja opetusneuvoksen virka (A 26). Vastaavasti lakkautetaan samasta ajankohdasta lukien kouluosastosta hallitusneuvoksen vir-

ka (A 28) ja korkeakoulu- ja tiedeosastosta opetusneuvoksen virka (A 26). Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1990 menoarvio	44 661 000
1989 menoarvio	39 781 000
1988 tilinpäätös	33 745 651

10. Korkeakoulut

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Jyväskylän yliopistoalueen rakentamiseen liittyvän kevyen liikenteen sillan valtion rahoitusosuus on enintään 5 125 000 mk. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Valtuuden lisäys aiheutuu rakennuskustannusten noususta.

1990 menoarvio	163 000 000
1989 menoarvio	149 540 000
1988 tilinpäätös	134 850 000

87. *Kiinteistöjen hankinta* (siirtomääräraha)

Tampereen teknillisen korkeakoulun ja Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen, Turun yliopiston ja Åbo Akademin sekä Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun käyttöön

saadaan hankkia tiloja yhteensä noin 17 100 m², mistä hankinnasta aiheutuu hankintamenoja vasta vuoden 1990 jälkeen.

Vuoden 1988 toisessa lisämenoarviossa momentilla 29.10.88 Helsingin tiedepuiston valtion osuutta varten myönnetyn 3 000 000 markan määrärahan perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää Helsingin tiedepuiston toteuttamisen suunnittelua ja ohjaamista varten perustettavan kehitysyhtiön osakkeiden lunastamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että valtion osuus Arktikum-talon rakennuskustannuksista on 38 800 000 mk vuoden 1990 alun kustannustasossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Tampereen teknillisen korkeakoulun ja Valtion teknillisen tutkimuskeskuk-

sen Tampereen yksikön käyttöön tulevien Hermia-rakennuksen tilojen laajuus on noin 6 100 m², Turun yliopiston ja Åbo Akademin käyttöön tulevien tilojen Bio City -rakennuksen tilojen laajuus on noin 8 000 m² sekä Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun käyttöön tulevien tilojen laajuus on noin 3 000 m². Bio-Cityn rakennuksen tilat lunastetaan valtiolle rakentamisen aikana. Tampereen teknillisen korkeakoulun ja Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen käyttöön tulevat tilat lunastetaan tilojen valmistuttua. Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun käyttöön tulevien tilojen rakentamisesta tehdään sopimus toteutuksesta vastaavan kaupunkienemistöisen yhtiön kanssa siten, että valtio lunastaa tilat viiden vuoden kuluttua tilojen valmistumisesta todellisia rakennuskustannuksia vastaavasta hinnasta. Maksamattomalle kauppahinnalle valtio maksaa vuosittain korkoa siten, että korkoprosentti on Suomen Pankin peruskorko lisättyä yhdellä prosenttiyksiköllä. Sopimuksista aiheutuu valtiolle hankintamenoja noin 178 000 000 mk vuonna 1991, noin 60 000 000 mk vuonna 1992 sekä noin 40 000 000 mk vuonna 1997. Lisäksi aiheutuu korkomenoja vuosina 1992-1996.

Eduskunta on vuoden 1988 toisessa lisämenoarviossa myöntänyt 2 000 000 mk Helsingin tiedepuiston toteuttamista varten perustettavan kiinteistöyhtiön osakkeiden lunastamista varten. Ensimmäiseksi toteutettavaksi

suunnitellun biokeskuksen ensimmäisen vaiheen laajuus on 8 300 hyöty-m² ja kustannusarvio 144 000 000 mk. Tarkoituksena oli perustaa osakeyhtiö, jonka osakepääoma on 56 000 000 mk, ja josta valtion, Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän osuudet olisivat yhtä suuret. Valtion osuuteen sisältyisi valtion yhtiölle luovuttaman maan arvo.

Tiedepuiston toteuttaminen esitetyllä tavalla ei ole osoittautunut mahdolliseksi. Tämän johdosta myönnetty määräraha saadaan käyttää Helsingin tiedepuiston toteuttamisen suunnittelua ja ohjaamista varten perustettavan kehitysyrityksen osakkeiden lunastamiseen. Tarkoituksena on, että kehitysyrityksen osakepääoma on perustamisvaiheessa 6 000 000 mk, josta valtion, Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän osuudet ovat yhtä suuret. Rakennushankkeiden toteuttamista varten voidaan muodostaa kiinteistöyhtiöitä, joissa osakkeiden määrä jakautuu tilojen käytön mukaisessa suhteessa. Ensimmäisenä toteutettavan biokeskuksen ensimmäisen vaiheen laajuus on 8 300 m², mistä valtion tiloja on 5 650 m², osakepääoma on 170 000 000 mk, ja vastaavasti valtion osuus on 116 000 000 mk.

Arktikum-talon valtion osuuden lisäys aiheutuu rakennussuunnitelmiin perustuvasta tarkennetusta kustannusarviosta.

1990 menoarvio	16 100 000
1989 menoarvio	2 000 000
1988 tilinpäätös	3 440 000

11. Valtion harjoittelukoulut

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Oulun yliopiston Kajaanin normaalikoulun uusittujen ja laajennettujen tilojen perus-

opetusvälineistön ja kaluston hankinnoista.

1990 lisämenoarvio	1 000 000
1990 menoarvio	4 500 000
1989 menoarvio	3 800 000
1988 tilinpäätös	2 580 000

60. Valtion ammatilliset oppilaitokset

23. *Väliaikainen ammatillinen koulutus*

Momentille myönnetään lisäystä 4 500 000 mk. Määrärahaa saa käyttää myös ulkomaa-

laisten opiskelijoiden lisättyjen opintososiaalisten etujen maksamiseen ja tulkkien palkkaamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ammatillisen koulutuksen järjestämisestä ulkomaalaisille opiskelijoille. Ammattikasvatushallitus päättää ulkomaalaisten opiskelijoiden koulutuksen aloittamisesta ja määrärahojen jaosta.

1990 lisämenoarvio	4 500 000
1990 menoarvio	228 000 000
1989 menoarvio	228 000 000
1988 tilinpäätös	197 300 647

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)
Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 1990 aikana saa tehdä sellaisia opetus- ja toimitiloja lisääviä vuokrasopimuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 1990 jälkeen ja että lisätilojen määrä on enintään 12 000 h-m². Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1990 menoarvio	260 000 000
1989 menoarvio	230 050 000
1988 tilinpäätös	201 701 902

65. Kunnalliset ammatilliset oppilaitokset

Selvitysosa: Tarkoituksena on peruuttaa Kestilän maatalousoppilaitoksen ylläpitämislupa 31.5.1991 lukien avovankilan perustamiseksi maatalousoppilaitokselta vapautuvaan kiinteistöön, jonka valtio lunastaisi irtaimistoihin. Tarkoituksena on välittömästi ryhtyä asian edellyttämiin toimenpiteisiin.

37. *Valtionosuus ja -avustus perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1990 saa hyväksyä kunnallisten

amatillisten oppilaitosten huoneistojen hankkimiseen liittyviä perustamissuunnitelmia enintään sellainen määrä, että valtionosuuksien ja -avustuksien osuus vastaa perustamissuunnitelmien kustannusarvioista enintään 37 000 000 mk. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1990 menoarvio	227 200 000
1989 menoarvio	199 700 000
1988 tilinpäätös	193 000 000

67. Yksityiset ammatilliset oppilaitokset

57. *Valtionavustus perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1990 saa hyväksyä yksityisten ammatillisten oppilaitosten huoneistojen hankkimiseen liittyviä toteuttamisohjelmia, joiden valtionavustus suoritetaan jälkirahoi-

tuksena siten, että niiden hyväksyttävien kustannusarvioiden määrä on enintään 125 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Vahvistetuista toteuttamisohjelmista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja seuraavasti, milj. mk:

	1991	1992	1993	1994	1995—
Vuonna 1990 vahvistettavat toteuttamisohjelmat...	2,6	6,0	11,14	12,0	43,9

1990 menoarvio	18 270 000
1989 menoarvio	20 000 000
1988 tilinpäätös	15 000 000

92. Valtion taidemuseo

29. Muut kulutusmenot

Momentille myönnetään lisäystä 1 600 000 mk.

Selvitysosa: Määräraha tarvitaan Ateneumin Kansakoulukadun vuokratilojen pitämi-

seksi vuoden loppuun saakka muuttojärjestelyjen johdosta.

1990 lisämenoarvio.....	1 600 000
1990 menoarvio.....	1 458 000

98. Kansainvälinen yhteistyö

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 mk. Suomen Ranskan Instituutin Pariisissa sijaitsevien tilojen peruskorjaustöiden laajuus on 657 m² ja kustannusarvio 14 600 000 mk, jolloin yksikkökustannus on 22 222 mk/m².

Selvitysosa: Lisäkustannus aiheutuu hankkeen aikana tapahtuneista viranomaismääräysten muutoksista.

1990 lisämenoarvio.....	500 000
1990 menoarvio.....	1 100 000
1989 menoarvio.....	8 100 000
1988 tilinpäätös.....	3 200 000

99. Opetusministeriön hallinnonalan muut menot

50. Eräät avustukset

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu eräiden Suomessa järjestettävien kansainvälisten kokousten avustamisesta.

1990 lisämenoarvio	1 500 000
1990 menoarvio	23 485 000
1989 menoarvio	21 545 000
1989 II lisämenoarvio	1 000 000
1988 tilinpäätös	16 993 470

hankkeen kustannuksiin vuosina 1990—92 yhteensä enintään 17 500 000 markalla, kuitenkin enintään kolmasosalla hankkeen kustannuksista. Hankkeesta aiheutuu valtiolle menoja vuosina 1991—92 yhteensä 12 500 000 mk.

52. Avustus Helsingin kulttuuritalon peruskorjaukseen

Momentille myönnetään 5 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Helsingin kulttuuritalon peruskorjauksesta aiheutuviin menoihin. Valtio osallistuu

Selvitysosa: Kulttuuritilojen osuus hankkeen kustannusarviosta on 53 500 000 mk. Valtioneuvosto on rakennussuojelulain nojalla määrännyt Helsingin kulttuuritalon suojeltavaksi rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti huomattavana rakennuksena. Valtionavustus kohdistuu julkisessa käytössä olevien talon osien korjaustöihin. Hanketta varten on vuonna 1989 myönnetty 1 000 000 mk momentilla 29.99.51.

1990 lisämenoarvio.....	5 000 000
-------------------------	-----------

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

31. Maataloustuotteiden hintatuki

41. *Varsinainen tulotuki ja aluetuki* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 8 000 000 mk.

Selvitysosa: 28.2.1990 tehty maataloustuoratkaisu ei edellytä varsinaiseen tulotukeen ja aluetukeen määrärahan lisäystä. Tämän vuoksi vuodelle 1990 tehty varaus 8 000 000 mk voidaan vähentää.

1990 lisämenoarvio	—8 000 000
1990 menoarvio	1 600 000 000
1989 menoarvio	1 558 600 000
1989 II lisämenoarvio	107 400 000
1988 tilinpäätös	1 223 447 400

43. *Muu maataloustulolain mukainen valtion tuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 566 100 000 mk. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1990 saa tehdä emolehmäsopimuksia siten, että niistä aiheu-

tuu menoja vuonna 1990 enintään 35 000 000 mk ja vuosina 1991—1994 yhteensä enintään 120 000 000 mk.

Selvitysosa: 28.2.1990 tehdyn maataloustuoratkaisun mukaan muuta maataloustulolain mukaista valtion tukea korotetaan 566 100 000 mk. Sopimuksen mukaan varataan 510 000 000 mk pinta-alaperusteiseen tukeen, jota maksetaan viljellyltä pinta-alalta. Tuen määrä on 300 mk/ha. Emolehmäpalkio korotetaan seuraavasta laskenta-ajankohdasta 1 700 markkaan emolehmää kohti ja kananmunien lisähintaa korotetaan 1.3.1990 lähtien 39 p/kg sekä 1.10.1990 lähtien 20 p/kg.

1990 lisämenoarvio	566 100 000
1990 menoarvio	983 300 000
1989 menoarvio	874 500 000
1989 II lisämenoarvio	108 800 000
1988 tilinpäätös	874 500 000

32. Maataloustuotteiden vientituki ja tuotannon tasapainottamistoimenpiteet

40. *Maataloustuotteiden vientituki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 350 000 000 mk.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitus käyttää lähinnä viljan ja maitotaloustuotteiden vientituen maksamiseen. Satovuoden 1989/90 rehuviljasato oli ennustettua suurempi, minkä vuoksi rehuviljaa on tarkoitus viedä noin 180 milj. kg enemmän kuin mihin tulo- ja menoarviossa on varattu määrärahaa. Maitotaloustuotteiden vientitarve on muodostunut ennustettua suuremmaksi. Maidontuotanto on lisääntynyt ennakkodusta hyvän rehusadon seurauksena. Rasvaisten maitotaloustuotteiden kulutus on edelleen alentunut.

1990 lisämenoarvio	350 000 000
1990 menoarvio	2 421 000 000
1989 menoarvio	2 498 000 000
1989 I lisämenoarvio	— 105 000 000
1989 II lisämenoarvio	50 000 000
1988 tilinpäätös	1 572 538 130

41. *Maataloustuotannon tasapainottamistoimenpiteet* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 60 000 000 mk. Momentin perusteluja muutetaan siten, että maataloustuotannon tasapainottamisesta annetun lain mukaisista vuoden 1990 toimenpiteistä ja aiempina vuosina tehdyistä sopimuksista saa aiheutua kassamenoja vuonna 1990 enintään 810 000 000 mk, vuonna 1991 enintään 450 000 000 mk ja sen jälkeen enintään 500 000 000 mk.

Selvitysosa: 28.2.1990 tehdyn maataloustuoratkaisun mukaan maataloustuotannon ohjaamiseen ja tasapainottamiseen varattua määrärahaa lisätään 60 000 000 markalla eli yhteensä 810 000 000 markkaan ja 550 000 000 markan ylittävästä määrästä 50 % eli 130 000 000 mk luetaan maataloudelle hinnoitteluvuonna 1990/91 tuloksi maataloustulolain 17 §:n 2 momentin perusteella.

1990 lisämenoarvio	60 000 000	1989 menoarvio	640 600 000
1990 menoarvio	750 000 000	1988 tilinpäätös	507 519 781

33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen

45. *Avustus turkistarhaajien korkokustannuksiin* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 7 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää avustusten myöntämiseksi turkistarhaajien korkotukilainojen korkokustannuksiin annetun valtioneuvoston päätöksen (5/89) tarkoittamien lainojen korkoavustuksiin.

Selvitysosa: Vuoden 1988 toisessa lisämenoarviossa myönnettiin 20 000 000 markan määräraha turkistarhaajien korkotukilainojen korkokustannuksiin. Turkistarhauksen taantumien jatkuttua arvioitua kauemmin tarkoitus on muuttaa korkotukijärjestelmää siten, että 5 prosenttiyksikön korkoavustusta voitaisiin maksaa koko 250 milj. markan lainamäärälle 30.11.1991 saakka.

1990 lisämenoarvio	7 000 000
1989 II lisämenoarvio	19 500 000
1988 tilinpäätös	20 000 000

47. *Turkisinahkojen väliaikainen hintatuki* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 110 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää vuonna 1990 tuotettavien ja myyntikautena 1990/91 markkinoitavien turkisinahkojen hintatukeen. Tukea maksetaan enintään 70 prosenttia kustannusperusteisen tavoitteellisen myyntihinnan ja toteutuneen hinnan erotuksesta.

Selvitysosa: Turkistarhauselinkeino on ajautunut vakavaan talouskriisiin. Turkisinahkojen hintataso on alittanut huomattavasti tuotantokustannukset vuoden 1987 lopulta alkaen. Kysynnän ja tarjonnan odotetaan tasapainottuvan myöhemmin, jolloin hintataso nousisi tuotantokustannuksia vastaavalle tasolle.

1990 lisämenoarvio	110 000 000
--------------------------	-------------

60. *Siirto maatilatalouden kehittämisrahaan*

Momentilta vähennetään 70 000 000 mk.

1990 lisämenoarvio	—70 000 000
1990 menoarvio	250 000 000
1989 menoarvio	300 000 000
1988 tilinpäätös	390 000 000

34. Muut maatalouden menot

40. *Maidon kuljetusavustukset* (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 15 000 000 mk.

1990 lisämenoarvio	—15 000 000
1990 menoarvio	32 000 000
1989 menoarvio	35 000 000
1988 tilinpäätös	36 000 000

37. Kalatalous

42. *Kalastuksesta saatavan tulon vakaannuttaminen ja kalansaaliin käytön edistäminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 mk. Määrärahasta saa käyttää enintään 1 100 000 mk rehutilakan sekä fileointi- ja

perkaustähteiden pakastamisesta ja varastoinnista aiheutuvien korvausten maksamiseen. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 5 200 000 mk kalan kuljetusavustuksiin.

Selvitysosa: Turkistarhauselinkeinoon kriisi

on vähentänyt rehukäyttöön tarkoitetun silakan kysyntää, mikä heikentää kalastajien toimeentuloa ja kalanjalostuksen kannattavuutta. Väliaikaisena toimenpiteenä on tarve tukia rehutilakan ostoa sekä fileointi- ja perkaustähteiden pakastamista ja varastointia.

1990 lisämenoarvio	2 500 000
1990 menoarvio	31 500 000
1989 menoarvio	28 400 000
1989 II lisämenoarvio	1 500 000
1988 tilinpäätös	27 400 000

40. Vesivarojen käyttö

77. *Vesistö- ja vesihuoltotyöt* (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 7 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu lähinnä Kymenlaakson vesihuoltohankkeen ajoittumisen muutoksesta.

1990 lisämenoarvio	—7 000 000
1990 menoarvio	73 820 000
1989 menoarvio	56 400 000
1988 tilinpäätös	44 835 000

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot

27. *Yhteistutkimukset* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk. Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää keskimäärin enintään 220 henkilön palkkauksesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys on tarkoitettu Itä-Lapin metsävaurioprojektin työtä varten.

1990 lisämenoarvio	1 000 000
1990 menoarvio	21 620 000
1989 menoarvio	19 900 000
1988 tilinpäätös	17 500 000

Pääluokka 31

LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tiet

77. *Yleisten teiden tekeminen* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 000 mk. Lisäyksestä 2 000 000 mk saa käyttää Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin, 5 000 000 mk Turun tie- ja vesirakennuspiirin ja 5 000 000 mk Lapin tie- ja vesirakennuspiirin hankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin määrärahan lisäys 2 000 000 mk käytetään hankkeen Kt 51 Helsingin raja-Haukilahti, Espoo, töiden aloittamiseen. Nykyinen tieosuus on ruuhkainen, josta syystä hanke on erittäin kiireellinen. Hankkeen kustannusarvio on 185 milj. mk ja rakennusaikataulu 1990—94. Rahoitustarve vuonna 1990 on 2 milj. mk.

Turun tie- ja vesirakennuspiirin määrärahan lisäys 5 000 000 mk käytetään pt. Lam-paluoto-Ahlainen, Pori, uuden yhteyden rakentamiseen. Hankkeen kustannusarvio on 60 milj. mk ja sen tulisi olla valmis vuoteen 1993 mennessä, jolloin Tahkoluodon hiilivoimala aloittaa toimintansa. Porin kaupungin osuus kustannusarviosta on 10,8 milj. mk.

Lapin tie- ja vesirakennuspiirin määrärahan lisäys 5 000 000 mk käytetään pt. 19514 Pajusaari—Kemi, Kemi Oy:n tehtaan laajen-

nuksen aiheuttamaan tien siirtoon. Tehtaan laajennuksen vuoksi tien siirto on tehtävä jo kuluvan vuoden syksyn aikana. Hankkeen kustannusarvio on noin 8 milj. mk, josta valtion osuus on noin 5 milj. mk ja loput maksaa Kemin kaupunki.

1990 lisämenoarvio	12 000 000
1990 menoarvio	2 318 050 000
1989 menoarvio	2 060 000 000
1989 II lisämenoarvio	18 000 000
1988 tilinpäätös	1 822 000 000

30. Merenkulkulaitos

77. Väylätyöt (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 300 000 mk. Lisäyksestä 7 000 000 mk saa käyttää Veitsiluodon väylätöiden loppuunsaattamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja 300 000 mk Långskärin keskuskalasataman, Vaasa, huoltohallin rakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Hankkeen kustannusarvio on 1 000 000 mk ja se on suunniteltu rakennettavaksi vuosina 1990—91.

Selvitysosa: Eduskunta on vastauksessaan valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1990 kiirehtinyt Veitsiluodon väylän liikennöitävyyskyvyn parantamista. Hankkeen loppuunsaattaminen edellyttää ehdotettua määrärahaa.

Käsitellessään vuoden 1990 tulo- ja menoarvioesitystä eduskunta myönsi momentille 31.32.30 lisäystä 300 000 mk, joka oli tarkoitettu Långskärin keskuskalasataman huoltohallin rakentamiseen. Kun rakennus on tarkoitus tehdä merenkulkulaitoksen hankkeena, myönnetään määräraha tälle momentille ja vähennetään vastaava summa momentilta 31.32.30.

1990 lisämenoarvio	7 300 000
1990 menoarvio	60 200 000
1989 menoarvio	65 500 000
1989 I lisämenoarvio	7 700 000
1989 II lisämenoarvio	6 000 000
1988 tilinpäätös	64 800 000

32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen

30. Piensatamien rakentamisen valtionapu (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 300 000 mk.

1990 lisämenoarvio	— 300 000
1990 menoarvio	3 000 000
1989 menoarvio	2 700 000
1988 tilinpäätös	2 800 000

31. Kauppa- ja teollisuussatamien rakentamisen korkotuki (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että kauppa- ja teollisuussatamien rakentamiseen saa myöntää vuonna 1990 eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/77) 2

§:n tarkoittamia korkotukilainoja enintään 45 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden 20 000 000 markan lisäys vastaa eduskunnan vuoden 1990 tulo- ja menoarviossa myöntämää korkotukimäärän lisäystä.

1990 menoarvio	4 300 000
1989 menoarvio	3 000 000
1988 tilinpäätös	1 853 997

40. Lastialusten hankintojen tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000

mk. Määrärahaa saa käyttää momentin perustelujen kohdan a) mukaisten avustusten maksamiseen ulkomaankaupan merikuljetuksia varten vuosina 1988-89 tilattujen tai hankittujen pienalusten hankintaa varten otettujen lainojen korkomenojen alentamiseen.

Selvitysosa: Vuoden 1989 toisessa lisämenoarviossa lisättiin lainojen myöntämisval-

tuutta 220 000 000 markalla, mikä aiheuttaa momentille ehdotetun määrärahatarpeen kasvun vuodelle 1990.

1990 lisämenoarvio	10 000 000
1990 menoarvio	54 500 000
1989 menoarvio	24 500 000
1989 II lisämenoarvio	1 100 000
1988 tilinpäätös	31 915 150

58. Muut liikenteen korvaukset ja valtionavut

30. *Valtionapu joukkoliikenteen kehittämiseen ja säilyttämiseen* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että momentin määrärahasta käytetään noin puolet linja-autoliikenteelle maksettavaan kilometripohjaiseen tukeen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Perustelujen muutos mahdol-

listaa sen, että haja-asutusalueiden peruspalveluliikenne säilytetään nykyisellä tasolla. Tarkoituksena on, että määrärahasta käytetään 130 milj. mk kyseiseen tukeen.

1990 menoarvio	241 500 000
1989 menoarvio	215 000 000
1988 tilinpäätös	104 000 000

92. Ilmailuhallinto

74. *Lentokenttien talonrakennustyöt* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 400 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheuttaa Helsinki—Vantaan nykyisen matkustajaterminaalin yleisötilojen palvelutason välittömistä parannustoista.

1990 lisämenoarvio	3 400 000
1990 menoarvio	31 600 000
1989 menoarvio	24 300 000
1989 II lisämenoarvio	10 000 000
1988 tilinpäätös	7 430 000

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

42. Valtion teknillinen tutkimuskeskus

29. *Muut kulutusmenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 621 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös ydinjätehuoltomaksun maksamiseen Valtion

teknillisen tutkimuskeskuksen tutkimusreaktorin osalta.

1990 lisämenoarvio	10 621 000
1990 menoarvio	62 830 000
1989 menoarvio	59 000 000
1989 II lisämenoarvio	1 500 000
1988 tilinpäätös	57 559 811

44. Teknologian kehittämiskeskus

83. *Teollisuuden tuotekehityslainat* (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennyksessä on otettu huomioon siirtyvien erien määrä.

1990 lisämenoarvio	—15 000 000
1990 menoarvio	216 000 000
1989 menoarvio	180 000 000
1988 tilinpäätös	165 000 000

46. Teknisen ja kaupallisen tutkimuksen edistäminen

22. *Kansainvälinen teknistaloudellinen yhteistyö* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 200 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu vuonna 1990 Itä-Euroopan maiden kanssa käynnistettävään koulutusyhteistyöhön liittyvistä esiselvityksistä ja -tutkimuksista sekä asiaintuntijavaihdosta.

1990 lisämenoarvio	1 200 000
1990 menoarvio	15 300 000
1989 menoarvio	26 800 000
1988 tilinpäätös	20 700 000

41. *Avustus Suomen Standardisoimisliitto ry:lle*

Momentille ei myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Tarkoituksena on, että Suo-

men Standardisoimisliitto ry käynnistää pohjoismaisen ympäristömerkintäjärjestelmän.

1990 menoarvio	5 400 000
1989 menoarvio	4 000 000
1988 tilinpäätös	4 370 000

43. *Avustukset kansainvälisiin teknisiin yhteistyöhankkeisiin sekä kansainvälistymiskoulutukseen* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu vuonna 1990 Itä-Euroopan maiden kanssa käynnistettävän koulutusyhteistyön toteuttamisesta.

1990 lisämenoarvio	1 500 000
1990 menoarvio	12 500 000
1989 menoarvio	2 500 000
1988 tilinpäätös	2 000 000

55. Energiatalous

40. *Avustukset energiainvestointeihin* (arvion määräraha)

Momentilta vähennetään 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Vuonna 1990 annettavista avustussitoumuksista arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1991 26 000 000 mk ja vuonna 1992 14 000 000 mk. Ennen vuotta 1990 tehdyistä avustussitoumuksista arvioi-

daan aiheutuvan menoja vuonna 1991 20 000 000 mk, vuonna 1992 8 000 000 mk ja vuonna 1993 10 000 000 mk.

1990 lisämenoarvio	—15 000 000
1990 menoarvio	69 000 000
1989 menoarvio	80 000 000
1988 tilinpäätös	46 383 555

85. Ulkomaankaupan edistäminen

40. *Avustus viennin edistämiseen* (arvion määräraha)

Momentilta vähennetään 11 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan

siten, että määrärahaa saa käyttää myös yhdentymistä selvittävän tiedotuskampanjan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Vuoden 1990 myöntämisvaltuuden käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1990 51 500 000 mk, vuonna 1991 78 000 000 mk, vuonna 1992 43 000 000 mk ja vuonna 1993 13 000 000 mk.

1990 lisämenoarvio.....	—11 000 000
1990 menoarvio.....	130 500 000
1989 menoarvio.....	68 000 000
1988 tilinpäätös.....	139 800 000

47. *Korkotuki Suomen Vientiluotto Oy:lle* (arviomääräraha)

Momentin perustelujen ensimmäisen kapaleen toinen virke muutetaan seuraavaksi: Määrärahaa saa käyttää Suomen Vientiluotto Oy:n ulkomaisen luotonoton korkotuesta annettujen lakien (1029/80, 936/82, muut. 672/83, 86/84 ja 900/84), Suomen Vientiluotto Oy:n vuosien 1986—1989 ulkomaisen luotonoton korkotuesta ja valuuttakurssitappioiden

korvaamisesta annetun lain (1053/85, muut. 853/88) ja Suomen Vientiluotto Oy:n korkotuesta, valuuttakurssitappioiden korvaamisesta ja antolainauksen valtion takauksista annetun lain (1364/89) mukaisen korkotuen, valuuttakurssitappioiden ja takauksista syntyneiden tappioiden korvaamisesta aiheutuneiden menojen maksamiseen sekä alustoimistusten rahoitukseen myönnettävistä korkotukilainoista annetun lain (1093/85, muut. 1258/87, 1069/88 ja 1363/89) mukaisen korkotuen maksamiseen. Lisäksi käyttösuunnitelman ensimmäisen kohdan nimike muutetaan seuraavaksi: Ulkomaisen luotonoton menot.

Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1990 menoarvio.....	110 000 000
1989 menoarvio.....	60 000 000
1988 tilinpäätös.....	33 501 819

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

17. Työttömyysturva

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle talous- ja tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun liittyvän esityksen työttömyysturvalain (602/84) muuttamisesta siten, että työttömyysturvan peruspäivärahaa korotetaan 1.7.1990 lukien 2 markalla.

50. *Valtionosuus työttömyyskassoille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lukuperusteluissa mainitusta lain muutoksesta.

1990 lisämenoarvio.....	4 000 000
1990 menoarvio.....	970 000 000
1989 menoarvio.....	1 156 000 000

1989 II lisämenoarvio.....	— 100 000 000
1988 tilinpäätös.....	1 106 939 811

51. *Työttömyysturvalain mukainen perusturva* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 14 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lukuperusteluissa mainitusta lain muutoksesta.

1990 lisämenoarvio.....	14 000 000
1990 menoarvio.....	1 090 000 000
1989 menoarvio.....	1 558 000 000
1989 I lisämenoarvio.....	— 140 000 000
1989 II lisämenoarvio.....	— 360 000 000
1988 tilinpäätös.....	1 295 000 000

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä
500 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lähinnä siitä, että yksityisen sektorin työnantajan sairausvakuutusmaksu on talous- ja tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun liittyen

2,45 prosentin sijasta 1,45 prosenttia palkoista.

1990 lisämenoarvio	500 000 000
1990 menoarvio.....	786 000 000
1989 menoarvio.....	1 926 000 000
1989 II lisämenoarvio.....	— 635 000 000
1988 tilinpäätös.....	1 266 198 256

19. Eläkevakuutus

60. Valtion osuus kansaneläkeläistä johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä
1 548 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu siitä, että vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksu on talous- ja tulopoliittiseen koko-

naisratkaisuun liittyen 2,55 pennin sijasta 1,55 penniä veroäyriä.

1990 lisämenoarvio	1 548 000 000
1990 menoarvio.....	937 000 000
1989 menoarvio.....	2 028 000 000
1989 II lisämenoarvio.....	— 420 000 000
1988 tilinpäätös.....	1 449 703 673

21. Rintamaveteraanieläkkeet

52. Rintamasotilaseläkkeet ja asumistuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 42 000 000 mk.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisämenoarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi rintamasotilaseläkelain (119/77) muuttamisesta 1.8.1990 lukien siten, että ylimääräisen rintamalisän määrä korotetaan 17,5

prosenttiin maksettavan kansaneläkkeen lisäosan määrästä.

1990 lisämenoarvio	42 000 000
1990 menoarvio.....	861 000 000
1989 menoarvio.....	819 000 000
1989 II lisämenoarvio.....	—15 000 000
1988 tilinpäätös.....	788 828 178

22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot

59. *Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 000 mk.

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksellä voidaan lisätä kuntoutettavien määrää noin 2 000 kuntoutettavalla.

1990 lisämenoarvio	12 000 000
1990 menoarvio	118 000 000
1989 menoarvio	112 000 000
1988 tilinpäätös	100 000 000

Pääluokka 34**TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA****06. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinto**

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin myönnetään lisäystä 133 000 mk kahden viran perustamiseksi 1.7.1990 lukien johtotehtäviä varten. Vastaavasti vähennetään peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksista 133 000 mk kahden viran lakkauttamisen

johdosta samasta ajankohdasta lukien vastaavista tehtävistä. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1990 menoarvio	278 856 000
1989 menoarvio	246 273 000
1988 tilinpäätös	225 463 823

50. Työllisyyden hoito

02. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös ennen työllisyyslain voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaa-kuntoisten henkilöiden palkkauksesta aiheutuviin menoihin. Menot maksetaan momentin käyttösuunnitelman kohdasta "Harkinnanvarainen työllistäminen". Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1990 menoarvio	895 600 000
1989 menoarvio	585 000 000
1989 II lisämenoarvio	15 000 000
1988 tilinpäätös	445 886 589

30. *Valtionosuus kunnille ja kuntainliitoille työttömyyden lieventämiseen* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 120 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös ennen työllisyyslain voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaa-kuntoisten henkilöiden työllistamisestä aiheutuvien työllistämisavustusten maksamiseen. Menot maksetaan momentin käyttösuunnitelman kohdasta "Harkinnanvarainen työllistämisavustus".

Selvitysosa: Määrärahan vähennys on tarkoitus tehdä käyttösuunnitelman kohdasta "Valtionosuus".

1990 lisämenoarvio	— 120 000 000
1990 menoarvio	1 409 000 000
1989 menoarvio	1 120 000 000
1989 II lisämenoarvio	25 000 000
1988 tilinpäätös	842 246 455

61. *Valtionapu työttömyyden lieventämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 13 500 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös ennen työllisyyslain voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden työllistämiseen aiheutuvien kustannusten maksamiseen. Menot maksetaan momentin käyttösuunnitelman kohdasta "Harkinnanvarainen työllistä-

minen". Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Määrärahan lisätarve aiheutuu työllisyysasetuksen 38 §:ään sisältyvän työllistämistuen korotuksesta.

1990 lisämenoarvio	13 500 000
1990 menoarvio	353 000 000
1989 menoarvio	476 000 000
1989 II lisämenoarvio	—86 000 000
1988 tilinpäätös	293 046 323

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

11. Ympäristönsuojelun yleinen edistäminen

26. *Ympäristötutkimukset ja -selvitykset* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös Itä-Euroopan, erityisesti Suomen lähellä olevien ja Itämereen rajoittuvien alueiden ym-

päristönsuojelun edistämistoimien suunnitellun edellyttämien selvitysten menojen maksamiseen.

1990 lisämenoarvio	500 000
1990 menoarvio	21 900 000
1989 menoarvio	16 000 000
1988 tilinpäätös	12 100 000

12. Jätehuolto ja ilmansuojelu

64. *Öljyjätetaksulla rahoitettava öljyjätehuolto* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Ekokem Oy Ab:n laajennusinvestointien rahoittamiseen tarkoitetun 9 000 000 markan avustuksen myöntämisen ehtona on, että yhtiön osakepääoman korottamisesta enintään 9 000 000 markalla päätetään vuonna

1990 siten, että yhtiön pääosakastahojen suhteelliset osakepääomaosuudet säilyvät joko nykyisellään tai niissä ei tapahdu olennaista muutosta. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1990 menoarvio	25 000 000
1989 menoarvio	16 000 000
1988 tilinpäätös	14 257 000

45. Asuntotoimi

Selvitysosa: Kuluvana vuonna valmistuu yli 60 000 uutta asuntoa eli ennätysmäärä vuoden 1975 jälkeen. Asunnoista noin 20 000

on valtion lainoittamia. Tänä vuonna aloitetaan 20 000 uutta aravalainoitettua asuntoa. Ensi vuonna on tulopoliittisen kokonaisrat-

kaisun yhteydessä sovitun mukaisesti tarkoitus aloittaa vähintään 14 000 vuokra- ja asumisoikeusasuntoa ja rakennusalan suhdan-
netilanteesta riippuen 6 000—8 000 arava-
omistusasuntoa.

Valtion tukeman asuntotuotannon tehos-
tamiseksi ja asuntorahoituksen selkeyttämi-
seksi on kuluvaan vuoden alusta käynnistetty
asunto-olojen kehittämisrahaston toiminta.
Samalla on siirrytty aravavuokra-asuntojen
tuotannossa yhtenäislainoitukseen. Arava-
omistusasuntojen tuotannossa on korotettu
tulopoliittisen kokonaisratkaisun yhteydessä
sovitulla tavalla tuntuvasti tuloarvoja, minkä
ansiosta aravaomistusasuntoon oikeutettujen
piiri laajenee merkittävästi ja entistä useam-
mat asunnonhankkijat saavat tuen enimmäis-
määräisenä.

Asumisoikeusjärjestelmän luomisen rinnal-
la kehitetään edelleen muita sosiaalisia, sääs-
tämistä edistäviä ja valinnanvapauden tur-
vaavia järjestelmiä. Hallitus käynnistää neu-
vottelut rahalaitosten kanssa aravaomistus-
asuntojen ja ASP-asuntojen kysyntää vastaa-
van rahoituksen turvaamiseksi. Lisäksi ovat
selvitettävänä korkojen verovähennysoikeu-
den ja uuden asuntovähennyksen edellyttä-
mät yhteensovittamistoimet asuntosäästö-
palkkiojärjestelmän ja aravaomistusasuntojen
tukijärjestelmän kanssa.

Asumiskustannusten kasvun hillitsemiseksi
on käynnistetty toimenpiteet hintakilpailun ja
-valvonnan tehostamiseksi arava-asuntojen
tuotannossa, mihin rakennusalan suhdanne-
kehitys antaa osaltaan aiempaa paremmat
edellytykset.

Tässä lisämenoarviossa lisätään asunto-
olojen kehittämisrahaston myöntämisvaltuut-
ta 140 milj. markalla kuluvalle vuodelle
asetettujen tuotantotavoitteiden turvaamiseksi.
Vuokra-asuntojen korkotukilainojen hy-
väksymisvaltuutta lisätään 100 milj. markalla.
Asunto-olojen kehittämisrahaston varainhan-
kinnan kehittämisestä pitkäaikaisten asunto-
obligaatioiden avulla tehdään ratkaisut ke-
vään kuluessa asiaa koskevan selvitystyön
valmistuttua.

Asunnottomuuden poistamiseen tähtäävien
toimien tehostamiseksi varataan korkotuen
avulla kuluvaan vuonna tuotettavista asun-
noista kohtuullinen osa asunnottomien vuok-
ra-asunnoiksi.

Asumistukea lisätään 100 milj. markalla.

54. *Asumistuki* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä
100 000 000 mk.

Selvitysosa: Määrärahan lisätarve aiheutuu
ennakoitua nopeampana toteutuneesta asu-
miskustannusten noususta ja tukimäärien kas-
vusta asumismeno-osuuksien pitämiseksi en-
nallaan.

1990 lisämenoarvio	100 000 000
1990 menoarvio	860 000 000
1989 menoarvio	690 000 000
1989 II lisämenoarvio	120 000 000
1988 tilinpäätös	682 892 440

60. *Siirto asunto-olojen kehittämisrahas-
toon*

Momentin perusteluja muutetaan siten,
että rahaston varoista myönnettävien lainojen
sekä valtion lainan sijasta myönnettä-
vien korkotukilainojen 5 027 000 000 mar-
kan määräistä myöntämisvaltuutta korote-
taan 140 000 000 markalla eli enintään
5 167 000 000 markaksi. Momentille ei tä-
män johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Valtuuden korotustarve aiheu-
tuu vuonna 1989 toteutuneesta aravatuotan-
non nopeasta rakennuskustannusten nousus-
ta sekä valtion lainan sijasta vuonna 1990
myönnettävien korkotukilainojen enimmäis-
osuuden korottamisesta 85 prosentiksi hyväk-
syttävistä kustannuksista.

1990 menoarvio	1 221 000 000
----------------------	---------------

63. *Vuokra-asuntolainojen korkotuki* (arvio-
määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000
mk. Momentin perusteluja muutetaan siten,
että aiemmin myönnetyn 420 000 000 markan
valtuuden lisäksi vuonna 1990 saa hyväksyä
korkotukilainoiksi julkisen valvonnan alais-
ten luottolaitosten tai kuntien varoista myön-
nettyjä vuokra-asuntojen hankkimista, raken-
tamista tai peruskorjausta varten otettuja
lainoja 100 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisävaltuus aiheutuu lainojen
suuresta kysynnästä. Lisävaltuutta käytetään
1.10.1990 alkaen.

1990 lisämenoarvio	5 000 000
1990 menoarvio	63 000 000
1989 menoarvio	49 000 000
1988 tilinpäätös	28 863 449

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

50. <i>Eräät valtionavut</i>	jestettävän pohjoismaiden ympäristö- ja biologiavuoden menoihin.
Momentille myönnetään lisäystä 450 000 mk. Määrärahaa saa käyttää myös valtionavustuksen maksamiseen Pohjola-Norden ry:lle.	
<i>Selvitysosa:</i> Valtionavustus käytetään Pohjoismaiden ministerineuvoston aloitteesta jär-	
	1990 lisämenoarvio..... 450 000
	1990 menoarvio..... 470 000
	1989 menoarvio..... 50 000
	1988 tilinpäätös..... 125 000

Pääluokka 36

VALTIONVELKA

06. Valtionvelan kuolelutukset

90. <i>Nettokuolelutukset (arviomääräraha)</i>	menoarvion mukaisina, nettokuolelutusten määrä on 1 542 000 000 mk.
Momentilta vähennetään 5 758 000 000 mk.	
<i>Selvitysosa:</i> Lisämenoarvion tasapainottaminen edellyttää bruttolainanoton lisäämistä 5 758 000 000 markalla. Vuoden 1990 bruttolainanotto nousisi siten 6 323 000 000 markkaan. Kun valtionvelan kuolelutukset pysyvät	
	1990 lisämenoarvio..... —5 758 000 000
	1990 menoarvio 7 300 000 000
	1989 menoarvio —
	1989 II lisämenoarvio 3 930 000 000
	1988 tilinpäätös —

09. Muut menot valtionvelasta

21. <i>Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha)</i>	keeseenlaskupalkkioihin, pääoma-alennuksiin ja markkinointikustannuksiin sekä lisäystä painatuskustannuksiin.
Momentille myönnetään lisäystä 110 000 000 mk.	
<i>Selvitysosa:</i> Bruttolainanottotarpeen kasvamisen johdosta momentille tarvitaan määrärahaa ulkomaisten lainojen liikkeeseenlaskukustannuksiin ja lisäystä muihin menoihin sekä määrärahaa kotimaisten lainojen liik-	
	1990 lisämenoarvio 110 000 000
	1990 menoarvio 34 000 000
	1989 menoarvio 199 000 000
	1989 II lisämenoarvio 21 830 000
	1988 tilinpäätös 217 947 357

Edellä esitetyn nojalla ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä seuraavat muutokset vuoden 1990 tulo- ja menoarvioon.

Muutoksia vuoden 1990 tulo- ja menoarvioon

TULOT

Osasto 11

mk

11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT —2 300 000 000

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot —2 200 000 000

01. Tulo- ja varallisuusvero, vähennystä —2 200 000 000

10. Muut verot —100 000 000

03. Auto- ja moottoripyörävero, vähennystä —100 000 000

Vähennys tuloihin: —2 300 000 000

MENOT

Pääluokka 24

mk

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	162 972 000
01. Ulkoasiainhallinto (030)	36 534 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	534 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä	11 000 000
87. Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä.....	25 000 000
50. Itä-Euroopan maiden avustaminen (040).....	59 000 000
66. Puolan avustaminen (siirtomääräraha).....	53 000 000
69. Humanitaarinen apu Romanianlle (siirtomääräraha)	6 000 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot (030)	67 438 000
22. Suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenot (siirtomääräraha) ha)	67 438 000

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	20 000 000
90. Rajavartiolaitos (120)	20 000 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä.....	20 000 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	—38 600 000
14. Asevelvollisten ylläpitomenot (160).....	—10 000 000
02. Päivärahat ja reserviläispalkat (arviomääräraha), vähennystä ...	—10 000 000
25. Puolustusmateriaalin hankinta- ja käyttömenot (160).....	—50 000 000
16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha), vähennystä	—50 000 000
30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta (030)	21 400 000
22. Suomalaisten valvontajoukkojen hallinto- ja varustamismenot (siirtomääräraha)	21 400 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA.	68 550 000
50. Suomen rahapaja (020)	850 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä	850 000
84. Pohjoismaiset rahoituslaitokset (840)	6 700 000
68. Suomen maksuosuus Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön pääomasta (arviomääräraha).....	6 700 000
86. Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (040)	36 000 000
66. Suomen osuus Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin osakepääoman maksamisesta (arviomääräraha).....	36 000 000
94. Valtion ravitsemiskeskus (050).....	—
82. Valtion lainat ravitsemiskeskukselle	—
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot (020)	25 000 000
62. Palautettavien vientitalletusten korko (siirtomääräraha)	25 000 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	14 100 000
11. Valtion harjoittelukoulut (220).....	1 000 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä.....	1 000 000
60. Valtion ammatilliset oppilaitokset (230).....	4 500 000
23. Väliaikainen ammatillinen koulutus, lisäystä.....	4 500 000
92. Valtion taidemuseo (290).....	1 600 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä.....	1 600 000
98. Kansainvälinen yhteistyö (030).....	500 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä.....	500 000
99. Opetusministeriön hallinnonalan muut menot (210).....	6 500 000
50. Eräät avustukset, lisäystä	1 500 000
52. Avustus Helsingin kulttuuritalon peruskorjaukseen	5 000 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	996 600 000
31. Maataloustuotteiden hintatuki (670)	558 100 000
41. Varsinainen tulotuki ja aluetuki (arviomääräraha), vähennystä.	—8 000 000
43. Muu maataloustulolain mukainen valtion tuki (arviomääräraha), lisäystä.....	566 100 000
32. Maataloustuotteiden vientituki ja tuotannon tasapainottamistoimenpiteet (670).....	410 000 000
40. Maataloustuotteiden vientituki (arviomääräraha), lisäystä.....	350 000 000
41. Maataloustuotannon tasapainottamismenot (siirtomääräraha), lisäystä.....	60 000 000
33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen (670)	47 000 000
45. Avustus turkistarhaajien korkokustannuksiin (siirtomääräraha).	7 000 000
47. Turkisnahkojen väliaikainen hintatuki (siirtomääräraha)	110 000 000

60. Siirto maatilatalouden kehittämisrahastoon, vähennystä.....	—70 000 000
34. Muut maatalouden menot (670)	—15 000 000
40. Maidon kuljetusavustukset (siirtomääräraha), vähennystä	—15 000 000
37. Kalatalous (690)	2 500 000
42. Kalastuksesta saatavan tulon vakaannuttaminen ja kalansaaliin käytön edistäminen (arviomääräraha), lisäystä	2 500 000
40. Vesivarojen käyttö (560)	—7 000 000
77. Vesistö- ja vesihuoltotyöt (siirtomääräraha), vähennystä	—7 000 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot (650) ...	1 000 000
27. Yhteistutkimukset (siirtomääräraha), lisäystä	1 000 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA	32 400 000
24. Tiet (720).....	12 000 000
77. Yleisten teiden tekeminen (siirtomääräraha), lisäystä	12 000 000
30. Merenkululaitos (730)	7 300 000
77. Väylätyöt (siirtomääräraha), lisäystä	7 300 000
32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen (730)	9 700 000
30. Piensatamien rakentamisen valtionapu (siirtomääräraha), vähennystä	—300 000
40. Lastialusten hankintojen tukeminen (arviomääräraha), lisäystä ..	10 000 000
92. Ilmailuhallinto (740)	
74. Lentokenttien talonrakennustyöt (siirtomääräraha), lisäystä.....	3 400 000
Sijoitusmenot (74): 3 400 000	

Pääluokka 32

32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	—27 679 000
42. Valtion teknillinen tutkimuskeskus (830)	10 621 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	10 621 000
44. Teknologian kehittämiskeskus (830)	—15 000 000
83. Teollisuuden tuotekehityslainat (siirtomääräraha), vähennystä ..	—15 000 000

46. Teknisen ja kaupallisen tutkimuksen edistäminen (830)	2 700 000
22. Kansainvälinen teknistaloudellinen yhteistyö (siirtomääräraha), lisäystä	1 200 000
43. Avustukset kansainvälisiin teknisiin yhteistyöhankkeisiin sekä kansainvälistymiskoulutukseen (siirtomääräraha), lisäystä	1 500 000
55. Energiatalous (860).....	—15 000 000
40. Avustukset energiainvestointeihin (arviomääräraha), vähennystä.	—15 000 000
85. Ulkomaankaupan edistäminen (880).....	—11 000 000
40. Avustus viennin edistämiseen (arviomääräraha), vähennystä	—11 000 000

Pääloukka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 120 000 000
17. Työttömyysturva (410).....	18 000 000
50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha), lisäystä	4 000 000
51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha), lisäystä	14 000 000
18. Sairausvakuutus (410).....	500 000 000
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	500 000 000
19. Eläkevakuutus (410).....	1 548 000 000
60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	1 548 000 000
21. Rintamaveteraaneläkkeet (410).....	42 000 000
52. Rintamasotilaseläkkeet ja asumistuki (arviomääräraha), lisäystä.	42 000 000
22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot (410).	12 000 000
59. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	12 000 000

Pääluokka 34

34. TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	—106 500 000
50. Työllisyyden hoito (630).....	—106 500 000
30. Valtionosuus kunnille ja kuntainliitoille työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha), vähennystä	—120 000 000
61. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha), lisäystä.....	13 500 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	105 950 000
11. Ympäristönsuojelun yleinen edistäminen (520).....	500 000
26. Ympäristötutkimukset ja -selvitykset (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	500 000
45. Asuntotoimi (540)	105 000 000
54. Asumistuki (arviomääräraha), lisäystä	100 000 000
63. Vuokra-asuntolainojen korkotuki (arviomääräraha), lisäystä	5 000 000
99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot (510)	450 000
50. Eräät valtionavut, lisäystä.....	450 000

Pääluokka 36

36. VALTIONVELKA.....	—5 648 000 000
06. Valtionvelan kuoletukset (910).....	—5 758 000 000
90. Nettokuoletukset (arviomääräraha), vähennystä	—5 758 000 000
09. Muut menot valtionvelasta (910)	110 000 000
21. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha), lisäystä.	110 000 000

Vähennys menoihin: —2 300 207 000

Helsingissä 2 päivänä huhtikuuta 1990

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Matti Louekoski*

